

**YER BİLİMLERİNE GÖNÜL VERENLER-
DEN PROF. DR. GÜROL ATAMAN**

Seyfi KULAKSIZ*

İlk tanışmamız, Hacettepe Üniversitesi Yerbilimleri Enstitüsüne (Jeoloji-Maden Mühendisliği Bölümleri) araştırma görevliliğine başvuru için gittiğimde oldu. O zaman Yerbilimleri Enstitüsünde sadece bir Jeofizikçi arkadaşım Yalçın Yusifoğlu vardı. Sınava Maden ve Jeoloji Mühendisliği mezunu olarak değişik üniversitelerden on üç kişi katılmıştı. Tüm sorular genel jeoloji, tektonik, stratigrafi ve mineraloji konularından sorulmuştu. Sınavı kazanmam üzerine kendisiyle görüşmemde benim kazanma ihtimalimin olmadığını söyleyip bir yanlışlık vardır dediğimde, cevabı: “- Biz kimin meslekte ne olacağını biliriz, git evrakını tamamla işe başla” şeklinde olmuştu.

Gürol Bey ile ikinci görüşmem Etibank'ın işe giriş olumlu yazısını aldıktan sonra oldu. İkinci dilim orta düzeyde Fransızca idi. Akademik çalışmaların bir kısmını Fransa'da yaparsın diyerek beni ikna etti. Burada kısaca Yerbilimleri Enstitüsü'nün nasıl kurulduğunu yazmadan geçemeyeceğim. Prof. Dr. İhsan Doğramacı ve Doç. Dr. Sadrettin Alpan, ODTÜ mütevelli heyeti üyeleri, Sadrettin Bey MTA içinde bir araştırma enstitüsü kurmak için çalışmalara başlamış, Enstitü içinde enstitü olamayacağından aynı zamanda MTA Enstitüsü'nün yapısının değişmesinin neler getireceğinden bahisle Sayın Doğramacı ile görüşür. Prof. Dr. İhsan Doğramacı: “-Bunu birlikte Hacettepe içinde kuralım.” der. MTA Enstitüsü'nün desteğiyle kurulan Yerbilimleri Enstitüsünde MTA ağırlıklı yurt dışı doktoralı yarı zamanlı hocalar katkı koyar.

Bunlardan ilk dönemlerde Doç. Dr. Sadrettin Alpan, Dr. Zati Ternek, Dr. Rüştü Ovalıoğlu, Dr. Tuncay Kineş, Dr. Selçuk Demirsoy, Dr. Avni Yazan, Dr. Ali Akar, Dr. Kayıhan Arıç, Sunay Akdere, Durmaz Yazgan görev alırlar. Enstitü kadrosunda tam zamanlı Doç. Dr. Gürol Ataman, Dr. Baysal Batman, Öğretim Görevlisi Sungu L. Gökçen ve Araştırma Görevlisi Yalçın Yusifoğlu ve daha sonra da kadroya Dr. Gülden Gitmez, Dr. Yavuz Erkan ve ben katıldım.

Prof. Dr. Gürol Ataman benim doktora tez danışmanım idi. Ben kendisinden Jeokronoloji ve jeokimya ve kil dersleri aldım. “İnsanın mayası kildir ve ‘Türkiye Neojeni’ Türkiye'nin hammadde kaynağı ve altınıdır.” derdi. Enstitü'de öncelikle kil araştırmalarının kurulmasını sağlamış ve bu konuda birçok kil mineralojisi bilim adamı yetişmesini sağlamıştır. Türkiye'de doğal zeolit araştırmalarını başlatmış ve araştırmaları ile öncülük etmiştir. Türkiye'de yine kil mineralojisi araştırmalarını başlatan ilklere de sahiptir. Jeokronoloji konusunda yaptığı yayınlarla Türkiye'de bazı granitlerin kökenleri hakkında yeni bir yorum ve görüş ortaya koymuştur.

Prof. Dr. Gürol Ataman Fransa'da iken Cumhurbaşkanı De Goulle'ün petrol danışmanlığında bulunmuştur. Yurt dışı eğitimini devlet burslu olarak MTA adına Jeoloji lisans, yüksek lisans, doktora derecelerini almıştır. Eğitimini tamamlayıp ülkesine dönmesi Doç. Dr. Sadrettin Alpan ve Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın teşvikleri ile olmuştur.

Kendisi yabancı dilde eğitim görmesine rağmen öz Türkçe deyimler kullanmasını istemiş ve bunu da teşvik etmiştir.

* Hacettepe Üniversitesi, Maden Mühendisliği Bölümü, Ankara.

İyi bir arazi jeoloğu olduğuna, tez çalışmalarımın kontrol edilmesi ve yaptığım harita çalışmalarımda ve araştırmalarımda ısrar etmem nedeni ile şahit oldum. Prof. Dr. Mümin Köksoy, Prof. Dr. Osman Yılmaz, Dr. Ussal Z. Çapan, Dr. Muzaffer Evirgen ve daha sonra tez danışmanım olan Prof. Dr. Baysal Batman'ın da bulunduğu kontrollerde bir konuda ben yalnız kalmıştım ve ısrar ediyordum. Gürol Bey yağmurlu bir günde bir saat gidiş ve bir saat geliş mesafesinde olan dokanak için aynen şunu söylemiş idi: "Oraya kadar seninle giderim. Hatalıysan bu grubun önünde seni bastonlu şemsiyemle döverim." dedi. Ben de kabul ettim. Yağmurlu havada dokanağa kadar üç kişi yürüdük. Gördükten sonra hiçbir şey söylemedi ve döndük. Gruba gelince arkadaşlar "Haydi hocam Seyfi'yi dövelim." diye tempo tuttular. Gürol Hoca "Beyler bir dakika Seyfi'yi tutun." dedi ve de ekledi "Beyler biz kaybettik, Seyfi haklıdır." dedi. Bu anımı hiç unutamam.

Devlet bürokrasisine çok kızardı. Yasa ve yönetmeliklere uymak koşuluyla sorumluluğu alır ve yetkisini kullanırdı. Onun sayesinde ben, Prof. Dr. Hasan Bayhan, Prof. Dr. Emel Bayhan, Yrd. Doç. Dr. Sezai Görmüş, Niyazi Gündoğdu, Dr. Ussal Zeki Çapan, Doç. Dr. Ersen Buket ve ben yokluklarla bo-

ğuşarak doktoralarımızı tamamladık. O hep bizim için yetkilerini kullanarak bürokratik engelleri aşmamızı sağlamıştır. Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir'in yer bilimlerine şahsi kitaplığını bağışlamasını sağlamış, onun için sembolik bir maddi katkıda bulunmuştur. Bu yönüyle aramızdan ayrılan yer bilimcilere örnek olması önemlidir. Bugün aramızdan ayrılmadan önce şahsi arşivlerini Yer bilimleri kütüphanesine bağışlayan dört meslektaşım (Prof. Dr. H. Nafiz Pamir, Prof. Dr. Gürol Ataman, Prof. Dr. Baysal Batman, Dr. Ussal Çapan) bulunmaktadır. Öğrencileriyle sosyal ilişkileri son derece güzel ve onlara değer veren bir karakter taşırdı. Karlı bir havada kaloriferler yanmıyor, binada sıcaklık sıfır, diğer bölümlerde dersler yapılmıyor. Bazı hocalar ve öğrencileriyle birlikte karda futbol maçı yapıp daha sonra öğrencileri derse sokmasını unutamam. Her ne sebeple olursa olsun dersten taviz vermez idi. Onunla bir çok anım var, yazmakla bitmez. Son anım Prof. Dr. Melih Tokay'ın cenazesiydi. Kendisi YÖK Başkan vekili, "Seyfi bir yere gitmeye kalkma, gelip üniversite kuracağız, hazırlıklarını yap." demişti. Bir ay geçmeden elim bir trafik kazası ile genç yaşta aramızdan ayrıldı. Sayın Hocam sana Allah'tan rahmet diliyorum; yetiştirdiğin Yer bilimciler başarı ile bayrağını taşımaktadır.